

bijvoorbeeld muziek. Daarmee zal ze zich aangetrokken voelen tot die mensen die dezelfde afstemming of klankkleur dragen.

Ik stel me voor dat de ziel vrolijk en welgemoed de tocht naar het vlees aanvangt. Er is echter een enorm verschil tussen haar eigen lichtheid (frequentie) en de frequentie van de materie, waardoor het niet zomaar mogelijk blijkt te zijn het beginnende klompje cellen dat eens het lichaam zal worden, te bezielen.

Er is als het ware kracht nodig (energie) om de materie in beweging te krijgen, zoals er genoeg lucht nodig is om geluid uit een blaasinstrument te krijgen. Deze ‘kracht’energie wordt op diverse niveaus (energiefrequenties) verzameld.

3.4 Het astrale lichaam

Om het enorme frequentieverschil tussen ziel en lichaam te overbruggen, trekt de ziel als het ware een lichte jas van astrale stof aan. Astrale stof is energie op een heel hoog frequentieniveau en slechts voor helderzienden waarneembaar. In feite zoiets als de lichtgolf die door aandacht in een deeltje verandert. Astrale stof is vluchtig en weinig consistent van vorm. Het is dus de gerichte aandacht om te incarneren die de astrale materie bij elkaar brengt.

De functie van het astrale lichaam

In deze astrale stof drukt de ziel haar ‘intenties’ en ‘plannen’¹³ af voor haar komende leven en vormt zo het ‘astrale lichaam’. Het is alsof het astrale lichaam de mal gaat vormen voor het toekomstige lichaam, echter vooral gericht op intenties en niet zozeer op de vorm of het uiterlijk daarvan.

Wanneer de ziel dan aan haar tocht naar de aarde begint, is er weliswaar sprake van enig energetisch gewicht, maar niet voldoende om zich ook echt met een lichaam te kunnen verbinden. Het trillingsgetal van een fysiek lichaam ligt zoveel lager dan dat van het astrale lichaam, dat er nog iets nodig is om deze kloof te overbruggen.

Er wordt dus nog een laatste ‘jas’ aangetrokken om het frequentieverschil te overbruggen. Mijn beeld van ‘een jas aantrekken’ is er één voor het gemak. In feite doordringen de diverse energieniveaus elkaar, en liggen de lagen niet over elkaar heen, zoals bij een jas¹⁴.

¹³ Intenties en plannen van een ziel zijn van een andere orde dan die welke uit onze hersenen voortkomen. In de plannen en intenties van de ziel zit meer kern en essentie vevat.

¹⁴ Meer over het astrale lichaam in § 20 (pagina 249): De kleine dood en de grote dood.

3.5 Het etherlichaam of het causale lichaam

'Etherstof'¹⁵ is energie van een lager frequentieniveau en voor de gewone mens onder bijzondere omstandigheden waarneembaar met het blote oog (Zie hieronder: De functie van het etherlichaam).

Etherenergie hangt dichter om de aarde heen en vermengt zich vaak onzichtbaar met de materie om ons heen. Ze heeft een tragere frequentie dan astrale energie en is een soort laag om de aarde heen. In de regel is het neutrale energie, dat wil zeggen, algemeen beschikbaar voor een ziel die dat nodig heeft. Pas na de dood van een individu is er korte tijd een 'etherisch lijk', alvorens de etherstof weer uit elkaar valt. Het astrale lichaam komt vóór zijn verbinding met het fysieke lichaam in contact met etherstof, drukt zich daarin af en kan nu de laatste verbinding met de fysieke wereld maken, zijn toekomstige lichaam. De drie lichamen, astraal, ether en fysiek doordringen elkaar.

De functie van het etherlichaam

De functie van het etherlichaam is om alle levensfuncties van het lichaam gaande te houden. Het is als het ware de onzichtbare motor achter onze levensfuncties. Zij voorziet de organen via chakra's van levensenergie¹⁶ (prana, ki of chi), het etherische aspect van het zonlicht. Chakra's zijn de ademhalingsorganen van het etherlichaam en laten zich helderziend zien als wielen van divers formaat¹⁷. Het etherlichaam is als drager van onze chakra's degene die de plannen en intenties die afkomstig zijn van het astrale lichaam doorgeeft aan het fysieke lichaam en aan ons bewustzijn via de chakra's. Voorts voorziet het etherlichaam het fysieke lichaam via de chakra's van energie (prana) en houdt het zo in leven. Ten slotte geeft ze fysieke prikkels die ons lichaam krijgt in de buitenwereld door naar het astrale lichaam. Op deze manier wordt levenservaring uiteindelijk deel van het astrale lichaam en daarmee van de ziel.

Laat ik een voorbeeld geven: mijn voorbeeldziel is erg muzikaal. Zijn gehele afstemming is muziek. Alles swingt en danst in de afstemming van deze ziel. Er is een diepe drang deze muzikaliteit gestalte te geven en muziek te scheppen. Dat is de intentie van deze ziel. Er is tevens een diep verlangen deze muziek in een vrije wereld te brengen, een wereld zonder veel geloofsbeperkingen. Het verlangen drukt zich uit in een wens om in een vrij land geboren te worden. Vanuit een vorig leven zijn er plannen ontstaan om zelf te componeren, er is een diepe wens tot creatie. Dan vertrekt deze ziel naar de aarde. Ze doordrenkt het astrale lichaam van haar muzikale frequentie. Het totale astrale lichaam vibreert op de klankkleur

¹⁵ Rudolf Steiner heeft over deze materie veel uiteengezet in zijn boek *Theosofie*.

¹⁶ In India, China en Japan wordt deze energie respectievelijk prana, ki en chi genoemd.

¹⁷ Zie verder § 4 (pagina 31) over de chakra's.

van de ziel. Deze komt in contact met het etherlichaam en snel daarna met het fysieke lichaam. Via de chakra's van het etherlichaam wordt alle muzikaliteit in de celstructuur van het lichaam gebracht. Hier wacht waarschijnlijk een muzikale erfmassa in het DNA van beide ouders, want om je plannen te verwezenlijken, heb je een omgeving nodig en een lichaam dat afgestemd is op muziek.

Later, als deze mens zijn eerste muziekinstrument bespeelt, wordt het resultaat van het muziekspel als het ware in het lichaam opgenomen en teruggespoeld via het etherlichaam naar het astrale lichaam, de tijdelijke behuizing van de ziel. Maar ook frustratie, wanneer iets niet wil lukken, kan op deze manier in het astrale lichaam terechtkomen, of de chakra's verstoppen.

Heel wat prikkels van de buitenwereld blijven in het etherlichaam hangen om 's nachts via onze dromen te worden verwerkt. Gelukkig maar, omdat op deze manier de essentie van onze levenservaring verzameld wordt door de ziel. Veel van de rest van onze ervaringen worden als bijverschijnsel van het fenomeen leven ter plaatse verwerkt. Dromen werken onze spam weg.

Een wat modernere manier om een beeld te krijgen van de werking van een etherlichaam is om het verschil te bezien tussen een mens in coma en een overleden mens. In beide gevallen constateren we de afwezigheid van de bewuste bestuurder.

Maar wanneer een mens in coma is, bijvoorbeeld ten gevolge van hersenletsel, is het zeer zichtbaar dat die mens leeft. Deze kan zelfs een zekere mate van gezondheid uitstralen, hoewel op den duur spierverkrampingen hun afbrekende werk kunnen verrichten. Sterft deze mens, dan zien we het verschil. Wat er eerst nog was, 'het leven', is niet meer. Het leven is er letterlijk uit. Ook de atmosfeer in de ruimte wordt al snel anders. En terwijl een patiënt in coma jarenlang zonder beademingsapparatuur in staat is te blijven leven, begint datzelfde lichaam kort na het stervensmoment aan zijn afbraak. Wat het bij elkaar hield en de stofwisseling gaande hield, is niet meer.

In het eerste geval oefent het etherlichaam zijn functies uit, in het tweede geval is de verbinding verbroken. Volgens Rudolf Steiner heeft het etherlichaam ongeveer drie dagen nodig zich volledig terug te trekken uit het fysieke lichaam en zou dat verband houden met de tijd die wij in onze samenleving nemen tussen het moment van overlijden en de begrafenis.

Ik denk dat dit van individu tot individu verschilt en van veel meer factoren afhankelijk is. Bijvoorbeeld het ras waartoe iemand behoort en het klimaat waarin iemand opgroeit kunnen van invloed zijn op de tijd die het etherlichaam nodig heeft om het lichaam te verlaten.

Hoe het etherlichaam te herkennen

De energie van het etherlichaam staat zó dicht bij de fysieke wereld dat zij onder bepaalde condities waarneembaar is. Eind negentiende, begin twintigste eeuw stond het fenomeen mediumschap (in contact staan met de stemmen van overledenen uit het hiernamaals) erg

in de belangstelling. Vele toentertijd beroemde mediums werden aan allerlei proeven onderworpen om uit te zoeken of wat zij doorgaven verzinsels waren of niet. Tijdens deze seances speelde tafeldansen vaak ook een rol. De belangstelling voor het spiritisme was enorm.

Het medium Stanislaw P. produceert ectoplasma. Haar gezicht en handen zijn met fijn gaas bedekt, zie pagina 1 (kleurenkatern).

Sommige mediums konden ectoplasma produceren, een soort wittige substantie die met het gewone oog zichtbaar was en uit de mond van het medium kwam. De kamer was bij die gelegenheden altijd verduisterd. Deze substantie kon overigens vorm aannemen en daarmee bijvoorbeeld het gezicht van een overledene laten zien, wat één en ander wel wat spookachtig maakte¹⁸.

Tijdens dit soort experimenten werd het medium gewogen en kon het gewicht van het lichaam aanzienlijk verschillen als er ectoplasma geproduceerd werd. Dr. W.J. Crawford, doctor in de natuurwetenschap en werktuigbouwkundig ingenieur, heeft deze fenomenen in 1915 grondig bestudeerd.

Wanneer er bijvoorbeeld klop geluiden werden voortgebracht, werd waargenomen dat het gewicht van het medium, op de weegschaal zittend, met 8¹⁹ Engelse ponden verminderde. Waren de klop geluiden harder, dan was de gewichtsvermindering aanmerkelijk groter, zelfs tot 30 Engelse ponden en meer.

Het werd Crawford meer en meer duidelijk welk mechanisme die kloppingen en heffingen teweegbracht. Dit bleek te bestaan uit een geheimzinnige substantie die van het medium uitging en die na afloop van de sessie weer bij haar terugkeerde. Crawford noemde die substantie 'plasma'.²⁰

18 Werner Keller, *Wat gisteren nog als wonder gold*.

19 Een pond (500 gram) in Engeland = 0,45 kg, dus iets minder dan een pond in Nederland.

20 *De Superkosmos*, Ir. Felix Ortt, pagina 77.

De etherstof werd zichtbaar gemaakt en bleek dus substantie en soortelijk gewicht te hebben. Het behoeft geen uitleg dat het medium na de seance vaak totaal uitgeput was en ook in het dagelijks leven vaak een kwetsbaar en ziekelijk bestaan leidde.

Het fysieke lichaam

Wanneer de mens eenmaal mens is en alle lichamen in elkaar geschoven zijn, zien we een fysiek lichaam, met direct daar binnenin als een identieke tweeling het etherlichaam met al zijn chakra's, ook wel het etherisch dubbel genoemd. Het astrale lichaam zit daar weer min of meer in en omheen. In dit astrale lichaam zijn de aanleg en voornemens van de ziel en onverwerkte zaken uit vorige levens opgeslagen.

Het etherlichaam heeft een eigen niet al te wijde uitstraling²¹. Het veel ijlere astrale lichaam is vooral verantwoordelijk voor de uitstraling die we aura noemen, samen met de hoeveelheid aanwezige zielenenergie.

²¹ Kirlian-fotografie, zie het boek *Paranormale ontdekkingen achter het ijzeren gordijn* van Sheila Ostrander en Lynn Schroeder.